компетентности будущих специалистов, умеющих использовать прикладное программное обеспечение в своей профессиональной деятельности, в частности филологов. Для формирования информационно-технологической компетентности и развития мотивации обучения применяются средства педагогических технологий, которые определяют цель и последовательность реализации формирования информационно-технологической компетентности студентов-филологов.

Определены педагогические условия, составляющие педагогического процесса, спроектирована модель адаптивного обучения по формированию информационно-технологической компетентности и практическому внедрению в нее научно обоснованных средств компьютерной диагностики. Сформулирована концепция адаптивных методических систем, которые в условиях использования средств информационно-коммуникационных технологий являются технологическим модульным комплексом, обеспечивающим полноценное и качественное обучение независимо от его форм и уровней.

Ключевые слова: *информационно-технологическая компетентность, учебно-методический комплекс, модель, интенсификация обучения, будущие специалисты.*

Kuchera A. M., Boiko N. I. Formation of information and technological competence of students-philologists as a component of vocational training.

The article deals with the problem of formation of information and technological competence of future specialists who are able to use applied software in their professional activities, in particular philologists. For the formation of information and technological competence and the development of training motivation, the means of pedagogical technologies are used that determine the purpose and sequence of the implementation of the formation of information and technological competence of students-philologists.

The pedagogical conditions that make up the pedagogical process are determined, the model of adaptive learning for the formation of information and technological competence and the practical introduction of scientifically based means of computer diagnostics in it are designed. The concept of adaptive methodical systems is formulated, which, in the conditions of the use of information and communication technology means, is a technological modular complex providing full and high quality education regardless of its forms and levels.

Keywords: *information-technological competence, educational-methodical complex, model, intensification of training, future specialists.*

УДК 37.014:321.7]:316.61(477)

Мартіросян О. І., Порошина В. Д., Купрій Т. Г.

УКРАЇНА І БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС ЯК ОСВІТНЯ СТРАТЕГІЯ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ

Тільки те, що народжене розумом, просвітництвом і звертається до розуму, може бути духовною силою для всього людства.

А. Швейцер

На підставі історико-соціологічних і освітньо-просвітницьких джерел у статті авторами проаналізовано освітню стратегію Болонського процесу як складову демократичного розвитку України. Болонський процес як пріоритетний і культурно-правовий напрям реформування сучасної європейської школи, забезпечує здійснення основних принципів соціально-гуманітарного підходу. В Україні ними будуть: єдність філософії, соціології, історії, політології, педагогіки, літератури, культурології, мистецтвознавства, правознавства, економіки, етики.

Автори наголошують, що саме національне відродження розширило культурно-історичне інформаційне коло національної педагогіки. Все це робиться для того щоб ствердити національний і освітній простір та побудови громадянського суспільства в Україні як крок у світовий інтеграційний процес.

Ключові слова: *Болонський процес, освітня стратегія, національне виховання, розвиток особистості.*

На початок XXI ст. зміна геополітичного становища України заклала фундамент для ідеологічної і методологічної переорієнтації української освіти та суспільно-політичної думки. Цьому сприяло її звільнення з-під тоталітарного та ідеологічного диктату, національне відродження нації, ріст державницької свідомості, розширення культурно-історичного інформаційного кола, збереження та відновлення українських національних традицій, духовності, мови, віри.

Сучасний етап розвитку української суспільно-політичної і педагогічної думки, розвиток національного освітнього простору, створення наукової і дипломатичної історії, вже нової України (з 1991 р.), характеризуються на узагальнюючому рівні усіх періодів історії і формації етногенезу та українського державотворення, як етап громадянського ствердження і демократичного розвитку.

Участь освітян, економістів, істориків, соціологів, політологів в науковому осмисленні побудови громадянського суспільства і побудови демократичної держави, інтеграції України у світове співтовариство засвідчує розуміння нами свого громадянського і патріотичного обов'язку.

У спеціальній доповіді "Україна і Європейський союз" (березень, 2001 р.) зазначається: "… для України інтеграція в Євросоюз – це рух країни до стандартів реальної, діючої демократії та цивілізованого, соціально-орієнтованого ринкового господарства". Важливим і впливовим фактором є те, що Україна дійсно є рубіжною державою в нинішніх межах якої зійшлися і тісно переплелися кордони трьох геополітичних і соціокультурних просторів: європейського, євразійського і середземноморського". А наголос на завдання планетарної освіти звучить у доповіді комісії Ж. Делора (жовтень, 1998 р.) з питань освіти XXI століття, де підкреслюється важливе завдання освіти: "… ростити свідомість та інтелект кожної особистості в дусі універсальних цінностей та самовдосконалення, вчити молодь поважати принцип плюралізму, не нехтуючи при цьому власними принципами та переконаннями. Від цього залежить виживання людства…".

Серед чисельних праць, які містять істотний аналіз змісту Болонського

процесу, слід назвати дослідження Н. Є. Пелагеші "Болонський процес як соціокультурний механізм формування європейської ідентичності" (2006 р.), яке присвячене розгляду педагогічних принципів кредитно-модульної системи (гуманізація, гуманітаризація, індивідуалізація) та розгляд суспільно-політичних та ідеологічних цілей функціонування.

Визначною складовою змісту Болонського процесу є його соціокультурна складова, яка полягає у тому, що Болонський процес є ефективним освітнім механізмом формування так званої "європейської людини", яка має субрегіональну ментально-духовну структуру, що базується на культурно-історичних універсаліях Заходу і формує людину як "громадянина Європи".

Цей "громадянин Європи" – креативний універсал, професіонал, майстер своєї справи, вміє самореалізуватися, поповнює і збагачує свій досвід, має творче самовираження. Але, на превеликий жаль, недоліком і бідою на сьогодні, є те, що наша нинішня система освіти залишається авторитарною, корумпованою не стабільною. З кожним роком "урізають" деякі навчальні дисципліни як в загальноосвітніх школах, гімназіях, училищах, технікумах так і у вищих навчальних закладах.

Сьогоденна система освіти формує студента як людину – конформіста, пристосуванця, тому не всі наші студенти – педагоги, студенти – вчителі ідуть працювати в загальносередні освітні заклади. Деяка частина молодих фахівців не здатна до самостійної та відповідальної роботи на основі свідомого ставлення до дійсності, бо це тяжко і відповідально. У них не виховали відповідні установки – працювати на Батьківщину, на суспільство, на молоде покоління. Вони працюють тільки на себе, так надійніше і ближче "до тіла".

Через недоопрацювання суспільно-правових комісій і інституцій в Україні сучасна інтелігенція, шляхта, пересічні українці, частина маргіналів і увесь працелюбний народ мають різні матеріальні статки і різний соціально – правовий статус, який успадковується дітьми від батьків і впливає на перспективу життя.

В останні роки різко знизився, такий важливий для демократичного суспільства, фактор, як вертикальна мобільність – це означає, що вищий збагатілий прошарок населення українського суспільства закрився для нових членів суспільства, цей прошарок людей збагачується тільки для себе, а нових людей – не пускає. Держава і суспільство досі не готові визнавати блискучого і розумного науковця – педагога без докторського ступеня, без певних матеріальних статків, не хочуть повірити в талант літератора, актора, художника, вчителя який не має належного корпоративного статусу, приватної власності, накопиченого капіталу.

Українська держава, яка має ще багато соціально-правових проблем, вивчаючи соціально-педагогічні і культурологічні виміри Болонського процесу, аналізує його суспільну, освітню і науково-теоретичну значущість

для зростання ролі діалогу і культурної взаємодії на практиці. Українська педагогіка і освітня політика вивчають цей досвід на принципах і засадах діалектичної єдності для збереження загальнолюдських національних цінностей.

Національно-освітні питання педагогічного досвіду для нашого суспільства завжди були "батьківщиною вітчизняної духовності", про це, в свій час, писали і наголошували Г. Сковорода, П. Юркевич, К. Смолятич, П. Могила, М. Гулак, П.Орлик, С. Яворський, І. Котляревський, Т. Шевченко, Б. Грінченко, О. Потебня, Г. Ващенко, В. Сухомлинський, І. Франко, С. Русова, В. Антонович, І. Огієнко, С. Гогоцький, М. Галущинський, Г. Гринько, О. Довженко, В. Вернадський, О. Гринько, О. Довженко, В. Вернадський.

Національно-освітній простір вступив у нове тисячоліття у новій, соборній і духовній якості. Світ визнав і зрозумів Україну, він допомагає і рахується з нею, вірить в її майбутнє. Освіта, процес навчання і загальне просвітництво, завжди були потрібні кожній цивілізації кожному історичному періоду загальної історії і культури, про це писали і наголошували М. Вебер, К. Ясперс, П. Сорокін, Д. Белл, О. Тоффлер, К. Маркс, Ф. Енгельс, Е. Шилз, В. Парето, Т. Карлейль, Ф. Ніцше, Т. Парсонс, Т. Мальтус, К. Ясперс, Г. Маблі, А. Сміт.

Школа або гімназія, училище, коледж і технікум, як соціальні механізми виховання і заклади для надання знань мають демократичну природу впливу на людину, вони виконують свої соціальні і моральні функції. М. Вебер і П. Сорокін наголошували, що всі навчальні установи, навіть самі недосконалі, є найдемократичнішими, є позитивними для всіх верств населення, вони є механізмом "аристократизації" та стратифікації суспільства, вони як засіб соціального контролю дитини від початкової школи до університету. Учні і студенти тестуються на знання, досвід, культуру, вихованість, дисципліну, мислення до свого життєвого укладу і виховання самосвідомості. Освіта і навчальний процес в самій недосконалій школі, виховують "особистість" і "громадянина". І це важливо.

Українська науково-педагогічна, соціокультурна, правова думка представлена на сьогодні різними потоками наукових сил, ідей, психолого-педагогічними парадигмами, концепціями, розмаїттям наукових методів досліджень.

На початок XXI ст. склалися всі необхідні передумови для створення національної парадигми гуманістичної педагогіки та її впровадження в практику масової школи.

Для гуманістичної педагогіки ідеал людини втілився в образі вільної, освіченої творчої особистості, здібної до саморозвитку і самореалізації в динамічно-змінному соціокультурному середовищі.

В гуманістичних традиціях національної психолого-педагогічної думки важливим є постать педагога, вчителя, наставника, вихователя, про це

наголошує відомий педагог К. Д. Ушинський: "… у вихованні все повинно ґрунтуватися на особі вихователя, тому, що виховна сила духу виливається тільки з живого джерела людської особистості…".

Сучасні вищі навчальні заклади повинні готувати вчителя-новатора, вчителя-лідера, який виконує прогностичні, евристичні та перетворюючі функції.

В освітньо-педагогічному процесі Болонський процес вимагає виокремлення основних його принципів, що реалізуються у межах кредитно-модульної технології, такими принципами в навчальному процесі можуть бути:

– принцип єдності філософії і освіти;
– принцип єдності соціології і освіти;
– принцип діалогу і взаємодії культур;
– принцип гуманізму;
– принцип толерантності;
– принцип культуродоцільності.

Ці принципи Болонської декларації у педагогічно-освітньому діалозі, повною мірою, було запроваджено з 2010 р.

Таким чином, Болонський процес як пріоритетний і культурно-правовий напрям реформування сучасної європейської школи, забезпечує здійснення основних принципів соціально-гуманітарного підходу. В Україні ними будуть: єдність філософії, соціології, історії, політології, педагогіки, літератури, культурології, мистецтвознавства, правознавства, економіки, етики.

Загальноцивілізаційні виміри Болонського процесу полягають у тому, що він є виявом філософсько-гуманістичної традиції діалогу культур між різними країнами. Болонський процес як засіб взаємодії сприяє зближенню освітніх систем різних країн та запровадженню діалогічного світогляду у межах кожної окремої системи.

На сьогодні, активна консолідація всіх членів українського суспільства у сфері освіти, науки, мистецтва, техніки спрямовують свої сили на приєднання України до процесу створення єдиної європейської зони "Європейської вищої освіти" у рамках якої, освіта і процес навчання набувають прозорості, конкретності, компетентності.

Прийняття "Педагогічної Конституції Європи", розроблення якої ініціював Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, пріоритетом навчального процесу вищих педагогічних закладів України визначає підготовку нового вчителя для Об'єднаної Європи XXI століття.

Українська держава стане ще кращою, ще багатшою тому, що XXI ст. стане основою нової культури, економіки і освіти тому, що людство враховуючи загальноосвітній досвід створить нову світову етику. Воно матиме новий імператив спілкування з природою і Всесвітом. Це спілкування і взаємопорозуміння між собою базується на глибоких знаннях,

розуміючий моралі і педагогіці, нових технологіях і більш досконалому державному управління і якості управлінців.

Як висновок, приводимо приклад слів професора В. Андрущенка, що: "…нове суспільство покличе до життя новий тип особистості – толерантної, відкритої до демократичного спілкування і розвитку в національному і міжнародному вимірі; особистості, яка цінує і розвиває своє і щедро ділиться ним з іншими, яка не приймає насильства, потворних ідеологій, яка понад усе цінує і прагне реалізувати в усіх сферах своєї діяльності, творчість як незаперечну історію, виплекану життям".

Освіта потрібна суспільству, вважає К. Ясперс, тому, що може вивести народ на шлях, що веде до аристократії духу. Тому основний шлях українського суспільства до демократії і подальшого формування "суспільства знань", на чолі з інтелектуальною і духовною елітою – це залучення всіх людей України до знання, до навчання, до освіти, до просвітництва, до створення слов'янського суперетносу – все це збереже і об'єднає Україну, націю, культуру, віру і мову.

Використана література:

1. *Андрущенко В. П.* Світанок Європи: проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття / В. П. Андрущенко. – Київ : Знання України, 2011. – 1099 с.
2. *Андрущенко В. П.* Організоване суспільство. Проблеми організації та суспільної самоорганізації в Україні на рубіжі століть: досвід соціально-філософського аналізу / В. П. Андрущенко. – Київ : Атлант ЮЕмСІ, 2005. – 498 с.
3. *Бех Ю. В.* Філософський модус загальної теорії управління : монографія / Ю. В. Бех ; Мін-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун.-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 478 с.
4. *Бебик В.* Освіта в глобальному суспільстві: проблеми і перспектива / В. Бебик // Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті входження України в європейський простір вищої освіти. – Київ, 2004. – С. 18-21.
5. *Бакіров В. С.* Суспільство знань та трансформація вищої освіти / В. С. Бакіров // Методологія теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. праць : у 2-х т. – Т. 1. – Харків : ВК Харківськ. національн. ун-т ім. В. М. Каразіна, 2006. – С. 29-31.
6. *Вікторов В. Г.* Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) : монографія / В. Г. Вікторов. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 286 с.
7. Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспективи розвитку / НАПН України ; Інститут вищої освіти ; МГО Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. – Київ : Знання України, 2011. – 295 с.
8. *Болюбаш Я. Я.* Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти : навчальний посібник / Я. Я. Болюбаш. – Київ : КОМПАС, 2001. – 63 с.
9. *Мартіросян О. І.* Якості та роль політичного лідера в Україні: соціокультурні умови та демократичні трансформації / О. І. Мартіросян // Аналітика і влада : журнал експертно-аналітичних матеріалів і наукових проблем / Інститут проблем держ. управління та місцевого самоврядування (Нац. акад. державн. управл. при Президентові України). – Київ : НАДУ, 2011. – № 3. – 563 с.
10. *Мартіросян О. І., Черкасов О. В.* Педагогіка, освіта і культура як чинник формування українського сучасного суспільства / О. І. Мартіросян, О. В. Черкасов // Наукові записки : [збірник наукових праць] ; Мін-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – Вип № 72. – С. 138-142.
11. *Кремень В. Г.* Єдність завдань модернізації і стабільності – запорука розвитку вищої школи України / В. Г. Кремень // Педагогічна газета. – 2000. – № 11. – С. 1-2.

12. *Терещенко Ю. І.* Світ обертається довкола творців нових цінностей / Освіта як екзестенційний пріоритет України / Ю. І. Терещенко // Віче. – 2001. – № 6 (111). – С. 103-104.
13. *Шевчук П. Є., Швидка Г. Ю.* Прогнозування рівня освіти населення України до 2050 р. / П. Є. Шевчук, Г. Ю. Швидка // Демографічний процес та тенденції; 2006. – С. 85-87.
14. Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 // Вища школа. – Київ, 2000. – № 2. – С. 13-14.
15. *Ніколаєнко С. М.* Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадянського суспільства та основа інноваційного розвитку // Освіта. – 2005. – № 13 (23-30 берез.). – С. 1-3.
16. *Шнайдер К.* Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС – ідея та реальність // Україна на шляху до Європи. – Київ, 2001.
17. *Щокін Г. В.* Стан і перспективи розвитку України і світу / Г. В. Щокін // Проблеми та перспективи української реформації : колективна монографія. – Київ : МАУП, 2001. – 518 с.

References:

1. *Andrushchenko V. P.* Svitanok Yevropy: problema formuvannia novoho vchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhI stolittia / V. P. Andrushchenko. – Kyiv : Znannia Ukrainy, 2011. – 1099 s.
2. *Andrushchenko V. P.* Orhanizovane suspilstvo. Problemy orhanizatsii ta suspilnoi samoorhanizatsii v Ukraini na rubizhi stolit: dosvid sotsialno-filosofskoho analizu / V. P. Andrushchenko. – Kyiv : Atlant YuEmSI, 2005. – 498 s.
3. *Bekh Yu. V.* Filosofskyi modus zahalnoi teorii upravlinnia : monohrafiia / Yu. V. Bekh ; Min-vo osvity i nauky Ukrainy ; Nats. ped. un.-t im. M. P. Drahomanova. – Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova, 2013. – 478 s.
4. *Bebyk V.* Osvita v hlobalnomu suspilstvi: problemy i perspektyva / V. Bebyk // Bolonskyi protses: perspektyvy i rozvytok u konteksti vkhodzhennia Ukrainy v yevropeiskyi prostir vyshchoi osvity. – Kyiv, 2004. – S. 18-21.
5. *Bakirov V. S.* Suspilstvo znan ta transformatsiia vyshchoi osvity / V. S. Bakirov // Metodolohiia teoriia i praktyka sotsiolohichnoho analizu suchasnoho suspilstva : zb. nauk. prats : u 2-kh t. – T. 1. – Kharkiv : VK Kharkivsk. natsionaln. un-t im. V. M. Karazina, 2006. – S. 29-31.
6. *Viktorov V. H.* Upravlinnia yakistiu osvity (sotsialno-filosofskyi analiz) : monohrafiia / V. H. Viktorov. – Dnipropetrovsk : Porohy, 2005. – 286 s.
7. Vyshcha pedahohichna osvita i nauka Ukrainy: istoriia sohodennia ta perspektyvy rozvytku / NAPN Ukrainy ; Instytut vyshchoi osvity ; MHO Asotsiatsiia rektoriv pedahohichnykh universytetiv Yevropy. – Kyiv : Znannia Ukrainy, 2011. – 295 s.
8. *Boliubash Ya. Ya*. Orhanizatsiia navchalnoho protsesu u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity : navchalnyi posibnyk / Ya. Ya. Boliubash. – Kyiv : KOMPAS, 2001. – 63 s.
9. *Martirosian O. I.* Yakosti ta rol politychnoho lidera v Ukraini: sotsiokulturni umovy ta demokratychni transformatsii / O. I. Martirosian // Analityka i vlada : zhurnal ekspertno-analitychnykh materialiv i naukovykh problem / Instytut problem derzh. upravlinnia ta mistsevoho samovriaduvannia (Nats. akad. derzhavn. upravl. pry Prezydentovi Ukrainy). – Kyiv : NADU, 2011. – № 3. – 563 s.
10. *Martirosian O. I., Cherkasov O. V.* Pedahohika, osvita i kultura yak chynnyk formuvannia ukrainskoho suchasnoho suspilstva / O. I. Martirosian, O. V. Cherkasov // Naukovi zapysky : [zbirnyk naukovykh prats] ; Min-vo osvity i nauky Ukrainy ; Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova. – Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova, 2008. – Vyp № 72. – S. 138-142.
11. *Kremen V. H.* Yednist zavdan modernizatsii i stabilnosti – zaporuka rozvytku vyshchoi shkoly Ukrainy / V. H. Kremen // Pedahohichna hazeta. – 2000. – № 11. – S. 1-2.
12. *Tereshchenko Yu. I.* Svit obertaietsia dovkola tvortsiv novykh tsinnostei / Osvita yak ekzestentsiinyi priorytet Ukrainy / Yu. I. Tereshchenko // Viche. – 2001. – № 6 (111). – S. 103-104.
13. *Shevchuk P. Ye., Shvydka H. Yu.* Prohnozuvannia rivnia osvity naselennia Ukrainy do 2050 r. / P. Ye. Shevchuk, H. Yu. Shvydka // Demohrafichnyi protses ta tendentsii; 2006. – S. 85-87.
14. Ievropeiskyi prostir u sferi vyshchoi osvity: Spilna deklaratsiia ministriv osvity Yevropy vid 19.06.1999 // Vyshcha shkola. – Kyiv, 2000. – № 2. – S. 13-14.
15. *Nikolaienko S. M.* Vyshcha osvita i nauka – naivazhlyvishi sfery vidpovidalnosti hromadianskoho suspilstva ta osnova innovatsiinoho rozvytku // Osvita. – 2005. – № 13 (23-30 berez.). – S. 1-3.
16. *Shnaider K.* Uhoda pro partnerstvo i spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta YeS – ideia ta realnist // Ukraina na shliakhu do Yevropy. – Kyiv, 2001.

17. *Shchokin H. V.* Stan i perspektyvy rozvytku Ukrainy i svitu / H. V. Shchokin // Problemy ta perspektyvy ukrainskoi reformatsii : kolektyvna monohrafiia. – Kyiv : MAUP, 2001. – 518 s.

Мартиросян Е. И., Порошина В. Д., Куприй Т. Г. Украина и Болонский процесс как образовательная стратегия и социокультурный механизм демократического развития.

На основании историко-социологических и образовательно-педагогических источников в статье авторами проанализировано образовательную стратегию Болонского процесса как часть развития и утверждения демократического государства Украины. Авторы утверждают, что именно национальное возрождение как культурно-исторический информационный процесс обновит национальную педагогику. Болонский процесс как приоритетное и культурно-правовое направление реформирования современной европейской школы обеспечивает осуществление основных принципов социально-гуманитарного подхода. В Украине ними будут: единство философии, социологии, истории, политологии, педагогики, литературы, культурологии, искусствоведения, правоведения, экономики, этики.

Все это делается для того, чтобы утвердить национальный образовательный простор и формирования гражданского общества Украины, как шаг в мировой интеграционный процесс.

Ключевые слова: *Болонский процесс, образовательная стратегия, национальное воспитание, развитие личности.*

Martirosyan E. I., Poroshina V. D., Kupriy T. G. Ukraine and Bolonskiy process as educational strategy and sociokul'turnyy mechanism of democratic development.

On the basis of istoriko-sociologicheskikh and educationally-pedagogical sources in the article authors are analyse educational strategy of the Bolonskogo process as part of development and claim of the democratic state of Ukraine. Authors assert that exactly national revival as a cultural and historical informative process will renew national pedagogics. Bologna process as a priority and cultural and legal direction of reforming the modern European school, ensures the implementation of the basic principles of the social and humanitarian approach. In Ukraine they will be: the unity of philosophy, sociology, history, political science, pedagogy, literature, cultural studies, art studies, jurisprudence, economics, ethics.

All of it is done in an order to confirm national educational space and formings of civil society of Ukraine, as a step in a world integration process.

Keywords: *Bolonskiy process, educational strategy, national education, development of personality.*

УДК 159.955.4-057.87-028.46

Марусинець М. М.

СФОРМОВАНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ У СТУДЕНТІВ-МАГІСТРІВ: ЕМПІРИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті представлено емпіричне дослідження стану сформованості професійної рефлексії студентів – магістрів педагогів. Визначено структурно-компонентний склад професійної рефлексії магістра початкових класів, що включає аксіологічний, когнітивний, емоційно-оцінний, операційно-технологічний і особистісний складники; обґрунтовано їхні особливості та значущість за допомогою психодіагностичних методик. За допомогою